

K
Sp. 2139
86, 14.

103482

Verling Oeyndt
116
1794
13

H E T
M A N I F E S T
V A N
B R A B A N T

T A N T W E R P E N ,
By J. B. CARSTIAENSSENS, Boekdrukker en Boekverkooper by den Oever.

HET VOLK VAN BRABANT

*door de Stemme van den Geestelyken Staet,
ende het derde Lid van de dry Hoofd-
steden, gezaementlyk met verscheyde Leden
van den Adel.*

Aen alle die dezen zullen zien ofte hooren lezen SALUYT.

DIE, de welke heden met den hoogsten roem over het recht der volkeren schryven, stellen als grond regelen en onbetwistbaer waerheden de volgende leerstukken : Dat de Souvereynen , oorspronkelyk niet meer dan burgeren zyn , aen wie de Volkeren , met opzicht tot Hun eygen voordeel en geluk , de opperheerschende magt en recht van bestiering hebben toevertrouwt ; Derhalve , welkdanig ook de bestierings-forme of gedaente zyn mag , moet het recht van de opperheerschende magt , (wilt zy wettig zyn) op s' Volks inwilling onmiddelyk gegrond zyn .

ALLE menschelyke magt blyft wezenlyk onbepaald op het oogwit van des zelfs inrigting door het Genootschap , het welk onophoudelyk daer heen steyvend , om zich en in wezen en in bloemigen stand te behouden , op dat het lot der onderlingen aengenaem en gelukkig zy . Noeyt kan dat Genootschap toestemmen , dan in zulke middelen , welke bekwaem zyn dat uytzicht te bevorderen of te vullen .

HET goed oordeel alleen heeft kragt genoeg , om ook aen die , welke het gezag der Vorsten onmiddelyk op Gods wil wille gronden , en het meest geneeygt zyn in hen een goddelyk recht , met overtuyging te verzekeren , een bewys op te leveren : dat , op welkdanige wyze het hoog bestier ingerigt mogt zyn , de Souvereynen altyd onderworpen blyven aen die grondregelen , welke het gemeen welzyn van't genootschapgenoezsaem aenduyden ; 't is immers dat algemeen welzyn , 'tgene den Vorsten in allede hooge wet geeft : eene wet , welke zy , door hunnen bezonderen wil , niet mogen herplaetzen , gelyk zy hun eygen baet of voordeel-niet mogen geven de plaets van het gemeen belang des genootschaps .

Is 't dat dit gezag van Gods gezag is voordreyloeyt , een Godt die rechtveerdig is en s'menschel welzyn wilt ; dan blykt het klaer , dat in die ondersstelling . de Vorst (ten zy hy de gerechtighedyd oeffene

HET
MANTIEST

VAN

BRABANT

JA N T W E R P E N

BY J. B. CARSTENSSENS, Boekdrukker en Boekverkooper
aan de Hoofdstad

en door dien het genootſchap wezentlyke voordeelen toebrengen) in Gods heylzaeme uytzichten niet alleenlyk niet intreed ; maer zyne magt , waer door hy zyn volk ongelukkig maekt , niet grondveit kan dan op den wille van een rampzuchtig Opperwezen bekwaam zyn welbeheegen te ſcheppen in t'menſchen wede waerdigheyt . Kan men zulks , zonder verfoeylyke laſter rael , de Godtheyd aenſchryven !

T'zy dan dat de inwilling der Volkeren , t'zy dat Godt zelve den grond der Vorſten gezag gelegd heeft , en de Volkeren daer aen eene meerdere uytgebreydheyt geleent , of binnen het perk van uytſprekelyke grond-wetten bepaald hebben ; er blyft altyd in de gemeente des volks , eene verhevene wet , een onuytwiſſelyk merkteeken of caracter , een onverwiſſelbaar recht , een recht dat alle anderen te voorſte loopt .

VRUCHTELOOS dan zouden de Vorſten zich beroepen , tot ſtaeying hunner gewaene rechten , op een aloude en noyt onderbroken bezit , of der zelve vreedzaeme oefening ten tyde van eene reeks van eeuwen , vruchteloos op de ſtilwygentheyt des volks , ook zelf vruchteloos op de Voorrechten die hen door de gemeente des volks opgedraegen mogten zyn .

DIKMAELS immers word een goedtrouwig volk , onder een onvoorzichtig geleij op zyn eygen voorrechten geblinddoekt , nu door lichtgeloovige vooringenomenheyt , dan door geweldensreij en vrees , die allen middelen zyn , kragtig genoeg om ook in den volken de drytveer van den natuer eyndelingen te verbreken , zoo verre dat de menſch in den Menſch niet meer en ſpreke .

MAER wanneer gunſtige omſtandigheden , der volkeren oogen openen , en de aengebore Reden haere aloude gedoofde ſtem in hen wederom verheft ; wanneer yndeling geweld en bedwang hen noodzaekt uyt hunne ſlaepziekte te ontwaeken , dan ſchaemen zy zich over hunne laſterige blindheyt , en beginnen zy te bevroyen , dat de voorgewende magt van hunne dwinglanden , geenzints de rechten van een wettig gezag , maer eeniglyk gevolgen zyn van verleying en dwang , gevolgen die nogtans noyt de eeuwige voorrechten van het menſchdom konnen tot niet brengen ; t'is dan , dat de volkeren erkennende hunne verhevenheyt , indagtig worden , dat zy zelve het hooge gezag in wezen hebben , en waer aen zy zich , met uytzicht en bepaling , op hun gemeen welzyn , vrywillig onderworpen hebben ; zoodat de Wetten , wezenlyk de uytſpraeken zyn , van den wil des Volks ; het welk wanneer de hooge Opper-magt daer buyten ſpoort , tot zyne oofprongelyke onafhangelikyheid kan wederkeren , en de gegeven Voorrechten , waer van men zoo ſchandig misbruyk maekt , bevoegt is in te trekken . Zoo redeneert men heden .

Deze grond-regelen en gevolgen krygen een ontegensprekelyker licht en waarheyt , in de Ooſtenrykſche Nederlanden , door de uytſprekelyke paelen , welke die volkeren aen de magt van hunne Opperheerſchers gezet hebben ; en waer in zy der zelve gezag hebben beperkt .

Beweys hier van in hunne Conſtitution of Grondleggige-Wetten , welke de Souveryn , met zyne aenkomſt tot den Throon , bezweeren moet te zullen handhaeven , en zelf te zullen agtervolgen , voor en aler het volk hem als Opperheer en wettigen Prins erkent , of hem gehoorzaamheyt en trouw en hulde zweert .

De laefte Vorſt der Nederlanden Keyzer Joſeph II , in den briefgedagteekend uyt Weenen 30. November 1780. , waer door hy den Staten van onze Nederlanden aenkondigde den dood van zyne Moeder , de Keyzerin Koningin ; beloofde en verzeerde Hen , dat Hy eene zonderringe zorg zou aenwenden , om Hen in het genot van hunne rechten voorrechten en Grond wetten te handhaeven .

DE tweede Maert 1781. verleed hy volmagt en bevoegde hy den Hartog Albert van Saxon-Teffchen , om in zynen naem zyne piegtige Inhouding in de Nederlanden te verrigten ; en overzulks geſchiedde binnen Bruſſel , op de 17. July van het zelve Jaer , de Inhouding van Joſeph II. als Hartog van Brabant , gelykvormiglyk aen de bepelingen vervat in deezelſ Blyde Inkomſt .

MAER nauwelyks hadden de Nederlanders met den Vorſt het Grondverbond beſloten , de uytſpraek van den Eed klonk nog , wanneer de engultige vooruytzichten en dat wel by aenhoudentheyt reeds in de oogen floegen , en den volken voorſpelden de aenſtaende Verbreking van die duerbaere Lands wetten , welkers handhaeving hen zoo kort te voren zerkert en gewaarborgt was , door den Heyligſten aller banden .

ONDERTUSSCHEN den uytſlag was , dat de plegt-tryn en prael-ſtoet van de inhuldung nauwelyks vervoert was , of Joſeph II. gaf bevel : dat men allen de bolwerken en verſterkingen der ſteden , de kaſteelen van Boiſfort en Tervueren moeft ſlegten , en der zelve grond verkoopen . Dit geſchiedde zonder toefemming der Staeten , en by gevolg in weerwil der rechten van de Provincien van Brabant en Limburg , blykens de 3. en 5. artikelen van de Blyde Inkomſt . Hier op volgde eene zulke verdraegzaamheyt van allen Gods diſt , die yndeling den Katholyken Gods diſt alenig uytſloot ; Gods diſt die nogtans by onze Lands wetten den Heerſchenden zyn moet en den alleen aengenomen Gods diſt is . Hier op volgde wel haect een Edict , waer by de vernieting van verſcheyde Kloofſteren van mans en vrouwen , onder voorwendzel van onruthedyt , vaſteſtet wird . Uyt kragt van dat onwettig ſtuk (veroordeelt door de Blyde Inkomſt Art. 58 en het Byvoegzel van 5. 8ber 1430. art. 7.) wird'er luyden afgeveerdigt , die , zonder ander dan dit onbeſtendig gezag , zich van die kloofſteren meeſter maekten ; zy dreven'er de ledemaeten van een er ander geflagt . die daer afgetrokken leefden , geweldig uyt , en ſteden hen in de onmogelykheyt van te voltrekken de beloſten die z' Gode hyliglyk gezworen hadden , zy ontblooten ze van allen hunne bezittingen ; de kerks ghenlyge vaten zelf wird men in eenen ſterf pat . den welken men met de ſpotvolle benaeming van ſchynhylige Religionskas , ter ſchikking van den Vorſt , had weten te bekleeden .

Dit was het eenige niet; maer ranade s'kerks godsdiensige en aloude gebruyken aen, de bezittinge van de loslykfte Broederfchappen, ook die tot onderrichting en lichamelijke hulp van 't menfchdom inge- rigt waeren, warden, tegen alle wetten, ook niet zonder fchending der hylige Vaten, onder afgeperften eed, met ergernis weg-gerukt, zonder dat men eens dagt om te voldoen aen de belastingen; en ftig- ringen die de geestelyke Goederen aenkleven. De Christelyke leering en het hyligfte van den Gods dienst wird onderbroken en belet, door het fnoed en verftoyend voor gelees van allen flag van Edicten, verorde- ningen, fchikkingen, plaaccaerten enz.

De *Orthodoxe* Leeraeren warden van den zetel en den kanzel afge- dreven; de Lovensche zoo wyd vermaerde Land fchool vernietigt; haere collegien verdelgt of ingenomen; haere zeer nae onbepaalde fichtingen verandert en ontaert; alles met een woord overgelevert aen het verderf van een volftrekt willekeurig wanorder.

De Kerkelyke rechten warden inlykelys in veele ftukken gefchon- den namentlyk, betreffende de beletzenen *des* Huwelyks; de Bullen over Leerftukken verboden en afgefchaft; het recht van Leeren, de Bifchoppen door Gods woord toevertrouwt, wird hen ontnomen; hunne harderlyke Brieven aen de Goedkeuring van wereldlyke rechte- ren ergerlyk onderworpen, kort om den heelen fchik en order van Godts kerk fchandelyk omgewentelt.

ALLE deze en meer andere onwettige verbrekingen, zou men nog onwettelyker verontfchuldigen, op eene voorgewende onbedagtheit of onfchuldige onwetentheyd; De Vorft immers heeft een verbond met zyn Volk aengegaen, hy moet zyne verbinteniffen en zyne plichten kennen. Jae dat volk heeft door zyne Vertegenwoordigers of *Repre- fentanten* de dry Staeten, van den aenvang dezer verbrekingen, ne- drige maer teffens treffende verthoon- fchriften jae zelf onmiddelyk aen den Souveryn voorgedraegen. In hun verthoonfchrift van 13 May 1785. fmeekte zy hem met oodmoed: dat hy op zyne wysheyd ge- lietde af te meten, hoe verre het gezag, het gene hem over Godsdi- nfige Schritten toekomt, van eene volftrekte eygenschap af is, en dat den eygendom van Godsdiensige en burgerlyke lichaemen of vergae- deringen; niet min eenen wezendlyken eygendom is, dan de geenen der byzondere perfoonen; welkdaenig ook de fchikking van de in- komstens der zelve zyn mag. Die fchikking zelf tot diergelyke eyn- dens maekt hunnen eygendom namentlyk der goddiensige fichtin- gen, des te hyliger by alien volkeren.

TEN zelve tyd fmeekten zy: dat het den Souveryn behaegen moe- te de beaeniging te doen, tot die openftaende Abdyen, welkers hooft gerechtig zyn tot zitting in de Staeten; zy beriepen zich op het gene befproken is by den 57. artikel van de Blyde Inkomft; en op het verdrag of concordat gemaakt ten jaere 1564. tuffchen den Koning Philip II. Hertog van Brabant en de Abdyen van de zelve Provincie. Zy bewezen bovendien dat den algemeenen Voorpoed en Welzyn der

Provincie onafsfchydelyk verbonden is met den voorpoed der Abdeyen, en deze, agtervolgens onfchendbaere tytels, een wezendlyk deel onzes Lands grond-wetten zyn, jae zelf daer mede maer een onver- deelbaer wezen uytmaeken. Edog t'was allen even vrugtelooft, het ongeklukkig ontwerp, van de rechten des volks der Staeten en Abdeyen te vereydelen, was over lang behoten!

Want al wat Wy tot nu gezeyd hebben, is eenkelyk een fchets van allen de overtredingen, en de daer uyt te volgenen ellenden, die men den volken bereyd had.

De Deputatie der Staeten, op het voorgevoelen en voorziening van zoo bezwaerelyke rampen, deed al wat mogelyk was om den droevigen toftand, waer mede het land bedreygt lag, ten beften af te weeren. Die Heeren bragten met die gevoelens van nedrigheyd en aenkleven- de genegentheyd, die de Brabanders altyd aen hunnen Souveryn ge- eche hebben, onder de oogen van den Vorft, den uytflag hunner be- raemingen van 29. January 1787. uytgedrukt in deze bewoording: "Zoo het dan het hoog en Souveryn befluyt van de Majesteyt mogt zyn, in de Burgerlyke en Staets befiering eenige veranderingen in- te voeren, die niet zaemen konnen ftaen met de Blyde Inkomftie, welkers agtervolging beloofst en bezwoeren, jae in t'openbaer bezwo- ren, en plegtiglyk bezwooren is. In geval, des onaengezien, de Ma- jesteyt de aloude tot heden toe ftandvastiglyk gepleegde en agtervolg- de Regerings-form veranderen wilt, dan evenwel fmeeken de Ver- toonderen met allen oodmoed, zoo voor hen als voor hunne Prin- cipaelen (op dat zy niet aenkanten tegens den gehyligten Eed, met welke zy de agtervolging en handhaeving van die Lands-grond-wet bezegelt hebben) dat het Hunne Koninglyke Hoogheden behaegen mogte, van s'Keyzers goedheyd en genaede dat immer te verwer- ven, dat zulke omwentelingen niet ingevoerd werden, ten zy by toeflemming van de Dry Staeten dezer Provincie; op dat ten min- stten, gelyk het natuerlyk recht zelf aenduyd, de belang hebbende, gehoor werden".

DEZE Deputatie bewees ook zonne-klair: dat'er geen voorwend- zel vindbaar is, bewaem de verbreking van de Blyde Inkomft te rechtvaardigen. Wy laeten hier onmiddelyk op volgen hunne fpreken- de en onverwinnelyke preuve van die waarheyd:

De Volmagt welke zyne Majesteyt de Keyzer op zijne Koningly- ke Hoogheyd den Hartog van Saxon-Teffchen verliend op 2. Maerz 1781 vervat onder andere deze bepaling:

"Belovende op myn Keyzerlyk woord te houden voor goed, vast en beftendig, ende te agtervolgen, te handhaeven en onverbrekelyk te volbrengen van punct tot punct, allen het gene door voorgemelde onze zeer lieve zeer beminde Zwaeger en Neef, t'zy door hem zelf, t'zy door die, welke hy in zyne paets zal pefteft hebben, uyt kragt dezels zal gedaen genocieert ofte gepafteert zal hebben in t'gene voorfchreven, en het gene daer van af hangt, zonder dat'er oeyt ies

„van zal overtreden worden, directelyk of indirectelyk, op wat wy-
„ze of onder welk voorwendzel het zoude mogen zyn.“
„Daer hy spreekt den Eed in s'Keyzers naem uyt kragt van de vo-
„rige Volmagt gedaen in dezer voege: „Dat den Keyzer zal onderhou-
„den en wel ende getrouwelyk doen onderhouden allen en iegelyke de
„punten ende articulen in deze tegenwoordige brieven van de By-
„de Inkomfte en Additien der zelve begrepen, van welke brieven Ik
„het oprecht translaet heb hooren lezen, niet daer inne uytgechey-
„den ende wel verstaen, gelyk eenen goeden en goedertieren Prince
„syne onderlaeten schuldich is te doen“

De tweede Eed gedaen in den Naem van zyne Majesteit als Har-
tog van Brabant, zegt woordelyk: „Ende allen 't gene wesser con-
„trarie verandert, ingebroken ofte geinnovert soude mogen sijn, dat
„sal syne Majesteit repereren enose stellen in synen eersten staet, ende
„allen't gene des voorlejt is ende elk besunder sal de selve syne Ma-
„jesteit getrouwelyk vast ende sonder infractie of contraventië onder-
„houden, noch en sal gedooen noch toelaeten dat hier tegens in
„eeniger maniere gecontravientiëert worde.“

De 59. artikel van de aldus bezwore Byde Inkomfte behelst onder
andere het volgende: „Ende om dat syne Majesteit wilt en begeert,
„dat alle de voorschreve punten, artikelen, giften, gelosten, confir-
„matien en vastigheden, vast ende gestaechd gehouden worden ende
„blyven sonder breken tot eeuwigen dage, soo hebben Wy Alber-
„tus Koninglyken Prins van Polen ende van Lithauwen, Hertog van
„Saxe tesschen &c. in den naem van syne voorschreve Majesteit, die
„alle, gemeynlyc den Prelaeten Cloosteren ende Gods huysen, Baen-
„rotten, Ridderen, Steden ende Vryheden, allen synder Majesteits
„goede luyden ende Onderlaeten des voorschreven Lands van Brabant
„ende van Overmaete, hunne Hoiren ende Naercommelingen geloeft
„in goeden trouwen ende op't Hylig Evgangie lyfelyc geworen
„voor syne voorschreve Majesteit, syne Hoiren ende Naercommelin-
„ge, vast ende gelade te houden ende daer tegens nemmermeer te
„doen, te doen doen noch laeten geschieden in eeniger manieren te
„ende waer't faeke dat syne voorschreve Majesteit, syne Hoiren ende
„naercommelingen hier tegen gingen, quaemen ofte deden by hun
„selven ofte iemanden anders, in al ofte in deele, hoe ende in wat
„manieren dat waeren foo consenteren en willecoren Wy, in den
„naem van syne voorschreve Majesteit, den voorschreven Prelaeten,
„Baenrotten, Ridderen, Steden, Vryheden ende allen anderen syne
„voorschreve Onderlaeten, dat sij sijne voorschreve Majesteit, syne
„Hoiren noch Naercommelingen egeenderhande diensten sullen doen, noch
„onderhoirich wesen in egeenderhande snecken die Hy behoeft, ofte die sij-
„ne Majesteit aen hen begeren ofte versoecken mochte totter tyd toe, dat
„Hy hen al'tulcken gebrek als te hans hier vooren geroert is wederlaeten,
„verricht ende daer af volcommelyc af gelaeten en verlegen zal hebben“.

De Hartogen van Brabant zweeren behoudens deze nu aengenaelde

nog eenen anderen Eed, in handen van den Artsbisschop van Meche-
len, ten voordeele van de Kerken des zelve Lands, luydende als
volgt: „Wy Albert Konninglyken Prins van Polen en Lithuanie Har-
„tog van Saxe Tesschen zweere, en belove op het Keyzerlyk woord,
„op het Hylig Evgangie dat den zelve altyd getrouw zal zyn aen
„allen de Kerken van het Hartozdom van Brabant; dat Hy zal agter-
„volgen de Rechten Privilegien, Statuten, Costumen, Possessien en Liber-
„tyten der gezeijde Kerken, gelyk de Voorzaeten van zyne Maje-
„steit Hartogen van Brabant tot nu toe gedaen hebben“.

DEZE zoo sprekende bewyzen vervoegt met de oormoedigste ver-
toegen, waeren van veele diergelyke reeds voorgehoopen, en werden
van eene menigte van anderen opgevolgt, en allen gezamenlyk ver-
smaet. Geen van allen, niet tegenstaende de levendigste aenringingen
der Staeten, wird met de geringste antwoord bejegend. Het nieuw en
al verdervend ontwerp ging onopandelyk voort, onder de becher-
ming van geweld en linke treken; den akkerbouw en de koophandel
deelde met het Gemeen beif het ongeluk van het zelve lot. En wie
zal zich kunnen verbeelden, dat de Vorst van allen des volks ram-
pen en groep onwetend gebleven is!

HIER op volgden twee zoo genoemde Diplome of open brieven,
byde van primo January 1787. Het eersten onder den vlyenden tytel
van: Nieuwe Forme van behering, het ander onder den gene van:
Opregting van nieuwe Regereschappen van Justitie in de Nederlanden

Hoe overichillig de tytels van die twee stukken zich ook vertoon-
nen mogen, hunne Geest en hanne schikkingen zyn niet de daed niet
min strydig tegen s'Land's gro- wet, jae zelf vernielende.

Het eerste, vernietigt de Vergaederen der Gedeputeerden van de
Staeten, en by gevolg Staets vrydom, en het onbetwiftbaer recht, van
niet belast te hoiren, dan met toestemming der zelve; daer dreef het
regel recht heen om de uytwerkzelen der Octroyen, in weerwil van
de trouw verichuldigt aen het Huld- verbond en Opene Brieven, te
belemmeren, en te samen te veredydelen de zoo wezenlyke provinciee-
le verantwoordelykheyd aen de Staetue; alle deze voorwerpen wirden
toebetrouyt aen eene willekeurige en teenemaal onafhangelyke
feukkinge.

Het was nog niet genoeg de Natie op die wyze te berouven van
haere Vertegenwoordigers of Reperelantanten; men wilde ook de al-
oude formen van de Raeden omwentelen. De tweede artikel van dit
Diploma zegt: „In plaets van deze Raeden, en van de Secretarey van
„Staet, stellen Wy aen eenen eenigen Raed, onder den naem van
„Raed van het Gouvernement der Nederlanden, waer verhandelt zul-
„len worden allen de zaken van Staet en hayshouden van het Land,
„agtervolgens de regelen en instructien, die Wy voorschreven heb-
„ben.“

DEZE regelen en onderrichtingen behelzen openlyk: dat de volmag-
tigde Ministers, die, volgens den darden artikel, Voorzitter of Pre-

fidant van dien Raed moeft zyn, alleen de beraedende of deliberative stem zou hebben, derhalve dat dien Raed van Gouvernement, een enkel fchynwezen van Raeds vergaering genaemt mogt worden, eeniglyk ingericht om den onafhangeliken wil van den Minister of Voorzitter te volvoeren. Want zelf de onderfcheyde Bewinden of Departementen, waer in dien Raed verdeyt was, en die aen verfcheyde Raedsmannen waeren toebetrouwt, moeffen allen, op des Ministers wil, hunne befliffingen en uytpraeken vormen; zy hadden immers, om die gewaende befliffingen ten uytvoer te brengen, de zoo genaemde Intendenten; en deze hadden onder hun verfcheyde Commiffarissen en Agenten, die in de daed met hun Meesters niet anders waeren, dan zoo veel fnoode en onbezielde werktuygen van de onbepaalde dwingmagt des Ministers.

HIER op volgte het Edict van 12. Maert 1787. inrigtende de Cerkel-Intendentien, Edict, het gene niet alleenlyk linie regt ftydig is met de Blyde Inkomfte; maer het gene daer en boven allen het volk deed trillen, voor de verfchrikkende magt, met welke men die zoo genaemde Intendentien bekleedde, onder andere zyn den felfden artikel in deze al te klaere en niet min drakkende woorden vervat: „ Wy bevelen aen alle onze onderdaenen, zonder eenige uytneeming, van fpoediglyk te gehoorfaemen aen alle de bevelen ende fchikkingen, de welke door de Intendentien zullen uytgegeven worden, al ofte die door Ons zelfs waeren geëmaneert, alhoewel de zelve zouden fcheynen de macht en autoriteyt der Intendentien te excederen, behoudentlyk het vry recours tot het Gouvernement Generael, aen de gene de welke zouden gelooven daer by geledeert te zyn”.

De werksaeme opperzorg der Intendenten, moeft zich volgens den vylden artikel, uytftrekken, zonder eenige uytneeming, tot al wat eenig betrek kan hebben tot de gemeene of publieke befiering zoo van Staets als huushoudelyke zaeken; allen Magiftraeten, Amptenaeren van Heerlykheden, allen de befieringen van Provincien, Steden, Gemeentens waeren onderhoorig aen hen.

Tot dus verre fcheen men, want men geveynsde het zoo, de Intendenten eeniglyk in te richten, tot opperzorg over de gemeene staets en economieke of huushoudelyke zaeken; men hoopte de oogen des Volks, by middel van dat vooruytzicht, op de afchrikkelykheyd der Intendentien te doen fchermen. T'was in het Edict voor de hervorming van de Justitie binnen de Nederlanden van 3. April des zelve jaers 1787., dat het bewimpeld ontwerp van dwinglandey zich reemaal ontvouwde.

De vier en veertigste artikel, fprekende van de *Contentieuse Justitie*, luyd aldus: „ Verlaaten nogtans dat defen algemeynen ende geelykvoormigen regel maer plaect en grype, in de gevallen, die, door hunne wlentheyd, waerelyk fyn contentieus, dit is te seggen, voor de Saecten, Proceffen ende gefchillen, van partey te partey, ende

„ vereyffchende de uytpraeke van den Rechter; maer den felfen en „ fal niet befen, in eniger maniere, de gene die fyn van het reflort „ van de politieke en economie Overheyt, exclufivelyk toegeey- „ gent aen onsen Raede van Gouvernement, aen de Departementen „ die daer van af-hangen, ende aen de locale Officieren van policeye „ ende economie, gefelt zoo voor onse Domeynen als voor de Heere- „ lykheden”. Artikel. 45. zegt: „ De faecten en fwaerigheden van de „ te Cathogorie niet konnende worden uyt-een gedaan ende beflift, als „ naer den geest ende de letter van de Reglementen reeds geëmaneert, „ ofte te emaneren op het ftuck van administratie, van policeye ende „ van economie, Wy ordonneren ende begeeren, dat de zelve allene- „ lyk reflorteren onder de Departementen uytgedrukt in den voor- „ gaende artikel, de welke daer inne fullen voorfien, gelyck aen „ elck fal behooren, op den voet van hunne inftructien.

„ TEN welken eynde het publice wort vermaent, dat het recours „ in diergelycke gevallen, teenemaal vervremt van de administratie „ van de contentieuse Justitie, in geen Raedt, Hof ofte gericht van „ Justitie, en fullen worden aengenomen, ende dat de Advocaten, „ Procureurs, Agenten ende andere Mandatarissen der parteyen, die „ hun fullen vervoorderen te leenen hunnen dienft tot diergelycke toe- „ vluchten, daer over fullen moeten verantwoorden in hunnen eygen „ ende priveen naem, en felfs fullen strafbaer fyn volgens de oman- „ digheden”. Ingevolge den zes en veertigften artikel, moeffen allen „ gevallen, in materie van Contrebande, van defraudatie van Rechten, „ van Thol, van Douane, van inkomende en uytgaende Rechten en „ en andere, als ook van de Impofitionen en Rechten der Provincien, „ Steden ende Administratien”, voor de eerste Infantie zyn van de „ kennisse van den Intendent en zyne medehelpers al was het ook dat „ er „ zou vallen confiscatie, lyfstraffe of geldeboete”.

WAT was er den volken dan nog over! dan wel, dat alleen On- „ derdaen, zonder eenig onderfcheyd van rang of weerdigheyd, trillen „ moeste ende beven, op het vooruytzicht van onverdiende en nogtans „ eerroovende straffen; straffen, die, hoe zeer zy ook des menschen ag- „ baerhedy bezwalken konden, evenwel overgelaten waeren, aen het „ willekenig rechts gebied, van een wanfchepel dat den naem van In- „ tendente droeg. Onder dit jok warden alle wetten ontzenuewt, de „ aloude, even eens gelyk de nieuwe, waeren krachteloos, om dat hun- „ ne uytwerking, zoo wel als de zegel hunner bekrachtiging, aen het „ volmachtig bewind van eenen Menich allene geleverd waeren.

Den Intendent en zyne onderhoorige trokken immers noodzaakelyk „ een lyn met den aangestelden Raedsman van het Gouvernement, en „ dezen hong volftrekelyk af van den wil des Presidents, die de Mi- „ nifter was.

WAT nu het tweede Diplome of Open-brief, waer van Wy hier „ voren gefproken hebben, betreft: deze was onder den gewaenden „ tytel van „ opregting van nieuwe Regterfchappen van Justitie in de

Nederlanden" niet min frydig dan de vorige, tegen het Huld-verbond zie; de Blyde Inkomfte Artikel 5. 40. en 59.

Door dezen Opperbrieff of Diplome, warden niet alleenely nieuwe Rechts banken ingevoert; maer de Raed van Brabant, die het voornaemste voorrecht en sterckste Bolwerk van Brabants Grond-wet was, wird eens-klaps afgehaelt en teeenemaal vernietigt. Dit zelve lot ondergongen ook alle de Rechts banken der Steden en Heerlykheden, onaangezien de achtbaarste tytels van eenen meest duergekogten eygendom; en in weerwil van de eerste grond-felling van de Blyde Inkomfte. Zie deszelfs eerften artikkel, door welken den Hartog beloofft en zich met eede verbindt: „dat zyne Majesteit hen goed, gerecht ende getrouwen Heer sal zyn, en eegene cracht of wille aen hen doen, „laeten of gedoooen te gefchieden in eeniger manieren, ende dat zynne Majesteit die buyten vonnisse ende rechte niet handelen en sal, „noch laeten handelen, maer alle fyne Prelaeten, Godshuysen, Baen- „rotten, Edele ende goede Luyden ende Onderfaeten van syn Sreden, „Vryheden ende Lande van Brabant ende van overmaeze, handelen „enue doen handelen in alle faeken met Vonnisse ende met recht, naer „den Rechten van de Steden ende Banken daer dat behooren ende „fchuldig fyn zal te gefchieden”.

Noc was het niet genoeg den vrygeboren Borger beroofft te hebben van Wet en voorrecht en alle fyne Rechten, om hem slaevelyk te doen bukken onder den dwang van de Intendentie; *Reglement op de Criminele Procedure* dat reets gedrukt was, bragt hem eenen nieuwen flag toe; behoudens immers dat de langduerige vertoevingen, als grondregel aengenomen en bevolen warden, niet alleenely in het geval van groote Schelm- stukken; maer ook voor allen feyt dat aen den lyve strafbaer is, was daer en boven die heele verordening of Reglement daer toe gefchikt, om den Borgeren onderlingen tegen elkander veraedelyk op te zetten.

Het wird dan alles daer heenen ingericht, om den mensch van den mensch af te trekken, om den geest van genootfchap en van aenleving, en zelfs het edelhartig Nationeel gevoelen volstretekyt uyt te dooven, ende eyndeigen met de reets vernietigte vergaederingen, Borgerlyke en Goudsmittige, en met de verbroke Eeden ook allen overigen band en ziel van zaemen levig te vernielen.

Was ook dan dat de verontweerdiging des volks, opgehitft door Vryheids-liefde, algemeen wird; alle orders van den Staat sloegen de handen in een, om gezamenlyk het dwang-gedrogt te bevegten, en Recht en Wet te verdedigen.

Het besprek, betrapen in den 42. artikkel van de Blyde Inkomfte, verstrekte toe de krachtigste inleyding; „Dat een iegelyk van de Prelaeten, Baenrotten, Edelen, Steden ende Vryheden des voorfchreven Lands van Brabant ende van Overmaeze voor fyne Majesteit oft sellwaer daer dat behoort, te samen oft befonderen hunnen last fullen „mogen seggen oft opdoen, en daer mede gefaeten sonder eenige in-

„dignatie oft abolch van fyne voorfchreve Majesteit oft van iemanden „anders daer af te gecrygen, ende sonder daer om van fyne voorfchrevene Majesteit wederfien te worden in eeniger manieren ende of hen „toft eenige van hen van iemanden daer omme iet wedervoere dat ge- „loven Wy Albertus, Konincklyken Prins van Polen ende van Lit- „hauwen, Hertog van Saxe Tefchen &c. in den naem van fyne voor- „fchreve Majesteit, te nemen aen des geens ofte dier genen die dat „doen fullen, lyf ende goet sonder verdrach”.

Dit gelukte de Natie; en de Gouverneurs Generael overtuygt van de billykneyd van s'Volks Vertoofnschrift, warden ten laefften overgehaelt, en Zy verklaerde met hunnen Staets-brief of Depeche van 30. May 1787: „Dat Zy alle de fciikkingen directelyk of indirectelyk „frydig tegen de Blyde Inkomfte of andere hunne Rechten, Vryhe- „den, Privilegien, Chartren, Costumen, Uflagien, en alle andere voor- „rechten welkdanig die mogen zyn, in vokomen, volmaekte en on- „bepaalde opfchorling behielden zonder eenige de minfte uytneeming; „te meer dat alle de verbrekingen daer tegens gedaen, ook zonder „bepaaling ofte eenige de minfte uytneeming, ten eerften zonden her- „fteil worden, en gebragt tot den zelfen faet, waer in zy waeren „over twee hondert Jaeren. Dat zy vastelyk betrouwde, dat zyne Ma- „jesteit de verklaering, die zy defwegens deden, teeenemaal en ten „volle zou bekrachtigen”.

De weigermelde Gouverneurs Generael te zeer overtuygt van de be- gaene Overtredingen, om ze te konnen bewin-pelen, verzekerde wederom het Volk door hunne Depeche of Staets brief van 8. Juni van het zelve Jaer: „Dat Zy aen fyne Majesteit hadden doen toekomen, „door eenen Courier afgeweerdigt den vyfde van die selve Maend „een oprecht en nauwkeurig verlag van den daelyken stand van „zaeken, en van de beweeg-redenen, in gevolge van welke Hunne „vorige Verklaering van 30. May gegeven was, dat Zy daer byge- „voegd hadden de Vertoogen, Hen door de Staeten laefftyk ge- „daen, zynde de vorige vertoogen agtervolhentlyk opgezonden”; Zy „verklaerden bovendien: Dat Zy dit allen door de dringente rede- „nen onderfteunt hadden, om fyne Majesteit te bewegen tot de vol- „komen bekrachtiging van het gene vervat in Hunne voormelde „Verklaering; en dat Zy gegronde hoop hadden, dat fyne Majesteit „die bekrachtiging heel ende ten vollen zou toegefaeten hebben”.

Deze Staets brief laet dan geen twyfel over, of het voormelde „oprecht en nauwkeurig verlag van den daelyken stand der zaeken” is gefchied met voorgaende rype beraeding van den Konincklyken Raed van het Gouvernement. Deze staets brief bewyft ook duydelyk: dat de voorberoepde Verklaering van 30. May niet dan met kennis van zaek gegeven is. Hy bewyft eenigelyk: dat de Gouverneurs Ge- nerael afftan inniglyk overtuygt waeren van billykneyd der vertoogen, en de gerechtighyde van de wederfciikkingen der Staeten

De zelve Staets-brief of Depeche bewyft ook dat, de Gouverneurs

Generael beleden hebben : dat de vermenigvuldigde Verbrekingen ; waer over de Staeten zich zoo nadrukkelek beklaegt hadden , wezenlyk tegenfrydig waren aen de „ Rechten , Vryheden , Privilegien , Cofumen en Ulagien van Brabant ” en dezelfs Grondwet , ja zelfs frydig tegen den Eed , die de Souvereyn heeft op de agtervolging van de Blyde Inkomfte ; ende dat allen die verbrekingen , zonder bepaling , zonder eenige uytneeming , en zonder uytffel , herftelt moeftten worden .

NAER éene zoo openbaere bekenenis van de begaene verbrekingen van Recht en Grond wetten , naer éene zoo uytdukkende opfchorting , vervoeget met de fprekenfte beloften zoo dikmaels ondersteunt en zoo dikmaels herhaelt , mogt zich allen Nederlander , te recht overgeven aen een grondt vertrouwen , dat allen die inbreuken en overtreddingen een eynde zouden nemen ; en dat de Souvereyn de meergemelde Verklaering van 30. Mey bezegelt hebben : Maer den uytflag heeft bewezen : dat Zyne Majesteit , in weerwil van den voerffel door den Cancelier van Hof en Staat Hem voorgedraegen , in weerwil van het Raeds-befluit van zyn Nederlands Gouvernement , en regel-regt tegen „ het oprécht en nouwkeurig Verflag van den ftand „ der zaeken ” , frydig te zaemen tegen alle die dringende beweyzen en beweegredenen , Hem voorgeselt door de Gouverneurs Generael van Nederland , onbeweeglyk besloten had , zyn despotiek onderdukkend ontwerp ten uyt-voer-te-brengen . De ondervinding heeft ook geleert : dat de Keyzer , om des te beter zyne uytzichten en zyn oogmerk te bewimpelen , de lang gehoopte bekréftiging van de bewuste Verklaering van 30. Mey , onder voorwendzel van eenen anderen weg in te gaen , geweygert heeft . Hy wederiep dan Zynen Minister ; en gebodt de Gouverneurs Generael hen by zynen Persoon te vervoeegen , onder voorwendzel , dat zy daer Middelaeren konden zyn , tusschen Zyne Majesteit ende het Volk ? Hy wilde ook : dat alle de Orders van de Staeten der Nederlandfche Provincien , eenige uyt hun midden zouden verkiezen , en zonderling van den derden Staet ; om die nae Hem te zenden , belast om onder d'oogen van Zyne Majesteit te brengen , de klagen en bezwaeriffen van hunne Vergaederingen ; wederom al vyntende dat Hy bereyd was met Hen daer over in onderhandeling te treden .

De klagen des Volks waeren van over lang klaer en duydelyk genoegzaam te Weenen voorgedraegen , en deze Afzendingen , waeren uyt kracht van s'Lands Grond wetten , teenemaal onbevoegt , eenige verandering in de zelve in-te-willigen ; dus floeg d'onnuttheit van dezen openlyk vrugtelooszen ftap , in d'oogen van een ieder . Dit nogtans wederom onaengezien , hebben de Staeten aen s'Keyzers vragte teenemaal voldaan ; hunne Zendingen zyn verlichen aen den Voet van den Throon ; de Staeten waeren in vasse verbeelding : „ Dat door het afzenden alleenig hunner Gedeputeerdes nae Weenen , allen de „ moeyelykheden , waer over gehandelt wird zedert eenige maenden

„ als afgedaen en geeyndigt aenmerkt zouden worden ” . En wel te recht , want niet alleenelyk hadden de Lieutenants Gouverneurs en Capiteyns Generael zulks , by hunnen Staets-brief of Depeche van 18. July 1787 , doen hopen ; maer Zy hadden te wezenlyk beloofst .

In weerwil nogtans dezer zoo eerbiedige inwilling van de Staeten en van't Volk , niet tegenstaende de Afgezanten der Provincien hun zendelingfchap aen den Throon verrigt hadden (het gene ais het eynde der zwaerigheden en heroertens aengekondigt was) heeft evenwel de Prins noeyt ftond opgehouden zynen Despotieken Opftel te vervoeerden . Want onderwyl de Gouverneurs Generael , de Minister en de Afgezanten der Nederlandfche Provincien verrokken waeren , om zich te Weenen te begeven , fteelde de Keyzer eenen anderen list en ander bedrog in't werk , waer uyt bleek , dat men daer heffen gong , en geen oogmerk had , dan des Lands-grond ftellige Wet teenemaal omte-wentelen .

ZYN Gouverneur en Capiteyn Generael (*ad interim*) zond op 5. Auguft 1787. éene Note aen de Staeten , waer by Hy Hen aenkondigde : „ Dat Hy niet konde bewimpelen , dat Zyne Majesteit niet „ voldaan was over den Staets-brief die Hen was toegezonden op 18. „ July , om dat de zelve gegrond was op zulke redenen die genoeg- „ zaem , van den kant des Volks , aenduydden indrukzelen frydig te- „ gen het vertrouwen , het gene Zyne Majesteit met recht te verwa- „ gen had van zyne Ondernaemen , van wat slag zy zyn mogten ; dat „ ook die indrukzelen , andersins bekwaem denkbeelden op te-wekken „ niet over-een komftig met Zyne Souvereine Weerdigheyt , die maet- „ regelen zouden konnen firemmen , de welke andere omftandigheden „ tzy publieke , tzy bezondere , in den tusschen tyd zouden konnen „ vercrychen .

„ Dat Zyne Majesteit verwagte , nadien de tegenwoordige omftan- „ digheden éene verzaemeling van Troupen vercrychten , dat de Staet- „ ten en het Volk , geene flegt-geplaette wantrouw hier uyt zouden „ oppvatten ; en dat het algemeen vertrouwen en de openbaere ruft nog „ mindere , daer door niet verhindert zouden worden .

„ DAT Zyne Majesteit , zyne Excellentie den Gouverneur en Ca- „ piteyn Generael *per interim* uytdukkelyk bemachtigt had , den Staet- „ ten en het Volk te verzeeken , dat deze verzaemeling of verplae- „ tzing der Troupen , geenfins voor oogwit had eenig hinder aen s'lands „ Grond-wet toe-te-brengen , nog eenige onderneming frydig tegen de „ zelve .

„ DAT de Staeten en heel de Natie zonder twyfel wel zouden ge- „ voelen , dat , zoo'er niets tegen de Lands wet gebeurde , alle onruft , „ alle wantrouw , ten dien opzicht , veel meer alle moeyelykheden , in „ geval'er ter dezer gelegenheyt eenige oprezen , Zyne Majesteit met „ recht zouden doen twyfelen , aen de verzekeringen , welken de Staet- „ ten Hem gedaen hebben , van hunne getrouwigheyt en aengekleef- „ theyt aen zynen Persoon ; in den tyd dat Hy Hen reets aengekon-

„digd had, gelyk Hy het Hen nogmaels aenkondigde by zynen Staats-
„brief van 28. July, dat zyne uytzichten waeren, met Hen vaderlyk
„te handelen, over die voorwerpen, die het algemeen Wel-zyn belan-
„gen, overeenkomstig den Staats-brief aen de Staeten toegezonden op
3. July.

„Dat het gedrag van de Natie ten opzichte van de verzaemeling
„van Troupen; waer van gewag, door Zyne Majesteit ook anderlins
„beoogt zoude worden, als den toet steen van 's Volks vertrouwen en
„betrouwighedy; en dat Zyne Majesteit, ten zelve tyde, aen zyne
„Excellentie had doen weten, dat gevolgentlyk zoo het gedrag, het
„gene Zyne Majesteit verwagte van het Volk, Hem volkomen
„Voldoening mogt geven, dan ook de Duytsche troupen, ge-
„schikt voor de Nederlanden, niet over de grenzen van zyne Erf-lan-
„den zouden komen; uytgenomen het Regiment van Bender, wel-
„kers ginft zyne Majesteit, om bijzondere redenen, noodzaakelyk
„oordeelde te Luxemburg.

Zoo wird het afzien van Gedeputeerden nae Weenen, wanneer
daer in maer nauwlyk toegestemt was, wel aenstonds opgevoelt
door eene nieuwe list, te weten de verzaemeling van Troupen, en
daer door gemakkelyker te gelukken in't voorgenen ontwerp, de
omwenteling der Grond-wetten.

Ook, niet tegenstaende die plichtige beloften, van Keyzer en Mi-
nister, baerde de zelve Verzaemeling niet wynig agterdocht in't volk;
en wat wonder? Door d'ondervinding geleert, hoe wynig staet op
s'Keyzers woord te maeken is, begreep het Volk heel wel t'gevaer
waer in het lag. De dry Orders van den Staet begaven zich by den
Lieutenant Gouverneur en Capiteyn Generael *ad Interim*; om Hem de
opgevatte vrees des Volks kenbaer te maeken; maer Deze verzekerde
Hen: dat de Troupen, die verplaciet zouden worden, in geen deelen
zouden gebruykt worden, om iemand, wie het zyn mogt, eenige
moeyte of nadeel toe te brengen; en dat'er ook geen hoe genaemt
ontwerp voor handen was; het gene in eeniger wyze des Lands Grond-
wet zou konnen kweten; de Majesteit zelf verzekerde, dat zoo men
Hem voldoening gaf in deze noodzaakelyke verplaczing der Trou-
pen, deze in de Nederlanden niet zouden inkomen; dat aen de Bor-
ger-wagen de Waek der Policye toeberouwt zou blyven op de zelve
voet; en de Lieutenant Gouverneur Generael, *par Interim* bekrachte-
tigde dit allen met zyn woord van Eer.

De dry Orders van Staeten, raedplegende de Gevoelens van Opregt-
heyd, die de Natie aengeboren is, aennemende met eerbied de belof-
ten van den Keyzer, en betrouwende op het woord van Eer van zynen
Lieutenant Gouverneur Generael, stemden toe in de verzaemeling
van Troupen. Maer helaas! uyt de gevolgen bleek wederom, dat zy
het slag-offer van hunne goede trouw, en op eene laege wyze bedro-
gen waeren.

DEZE dan zoo afgesproke verzaemeling was nog niet uytgevoert,

de Troupen waeren nog op hunnen aentogt, wanneer de slytelyk-
heden en de geweldnareyen tegen de Boreren reets begonnen; op
de Schuyt van Mechelen op Antwerpen werden vreedzaeme reysigers
door Soldaeten mishandelt, en eenigelyks een bezonder en aentzelyk
Persoon te Willebroeck; te S. Gilles, voorstaf van Brussel, werden'er
om hals gebracht en ve moort; wat zullen Wy zeggen van de gewel-
denaereyen te Brussel gepleegt op 20. September! Hier kan men ook
by-voegen de bejegening met welke den Keyzer de Afgezanten der
Staeten te Weenen onthaelt heeft.

Her laege bedrog van wegens den Souvereyn, ten opzichte van zyn
Volk, vertoont zich openlyker: wanneer men in aendacht neemt, dat
Zyne Majesteit, in zynen brief uyt Weenen gedagteekent op 3. July
1787, zoo duydelyk gezeyd had: „Dat noeyt zyn inzicht geweest
„was, de Grondwetten van zyne ~~Nederlandse~~ Provincien te verhin-
„deren, en dat alleen de schikkingen, waer mede Hy zyn Gouverne-
„ment Generael belast had, eenigelyk ingericht waeren, tot het groot-
„ste voordeel van syn trouwe ~~Nederlandische~~ Onderdaenen, zonder enig
„eygen belang, of inzicht, van daer door, de lichaemen of Com-
„poratien van de Natie te berooven van hunne oude Rechten, Pri-
„vilegien, of Vryheden. Ende dat Hy wilde, dat de uytwerking
„van de nieuwe verordeningen of Ordonnantien, waer over moeye-
„lykheyd was, zouden opgeschorft blyven; dat zoo haest Hunne Ko-
„ninglyke Hoogheden de Lieutenants Gouverneurs Generael zich met
„de Gedeputeerde der Staeten te Weenen zouden begeeven hebben,
„om aen Zyne Majesteit de bezwaerenissen voor-te draegen, en zy-
„ne begeerten te kennen, begeerten die zyt altyd op de volmaekste
„billykheyd gevormt en tot welzyn zyner onderdaenen eenigelyk in-
„gericht zouden ontmoeten, dat zy dan gezamenlyk zouden hande-
„len, tot het maeken van schikkingen, overeenkomstig met de Grond-
„stellige Wetten van het Land.”

De Staeten hebben daer aen voldaan gelyk ook aen het inwilligen
van de verzaemeling van Troupen.

Her Volk dan en Zyne Vertegenwoordigers hebben voldaan, aen al
wat van Hen geveert en in voorwaerde gestelt was, als zullende de
laetste pael aen alle moeyelykheden zetten. Dat zelve Volk vergde
dan ook met recht, dat de Souvereyn, van zynen kant, aen Zyn Key-
zerlyk gegeven Woord, en aen zyne beloften hulde zoude doen; maer
den uytlag heeft in het oog van heel de wereld doen blyken; daer'er
niet meer vertrouwen op zyn Woord te stellen was, dan op de vori-
ge verbintenissen de welke Hy reets zoo ligtveerdiglyk had afgeschud
als Hy aen den Eed op de agtervolging van s'Lands Grond Wet, de
Blyde Inkomite, gezworen, ontbroken had.

WANT nu onderrigt zynde dat de verzaemeling van Troupen ge-
daen was; ontving Zyne Majesteit de afgezondene der ~~Nederland-
sche~~ Staeten, niet overeenkomstig met de belotten in de voorge-
melde brief van 3. July vervat; maer met een gelaet en oog van ver-

ontweerdiging. "Het rechtmatig misnoege, zyde Hy Hen, het ge-
"ne ik nog gevoel over al' het gebeurde in myne Belgische Provin-
"cien kan door eenen eydelen staet van woorden niet verzagt wor-
"den, ik moet daeden hebben en vervolg van zulke daeden, die be-
"kwaem zyn het bewys te maekten, van de zaakelykheyd der gevoe-
"lens van trouw en aengkeletheyd; waer van Gy My de verzeke-
"ring geeft; nyt naem van die U gezonden hebben.

"Ik heb den Prins van Kaunitz gelaft, U schriftelyk, en tot befehry-
"ving der Staeten, aen te kondigen, de bevelen, dat ik aen myn
"Gouvernement gezonden heb, en deze moeten voorafgaendelyk vol-
"bragt zyn, alvorens in eenige hoegenaemde onderling te treden."

DEZE afkeerige antwoord van den Keyzer, zaemen tegenstrevend
tegens het beloofde in zynen brief van 3 July, en tegen het geene
Hy door Zyne Gouverneurs en Capiteyns Generael had toegezeyd,
doed openlyk blyken: dat den Keyzer de Natie te leur steelde, en
geen ander inzicht had dan ze met geweld te onderdrukken.

DIE hier verengemelde bevelen; beter bekend onder den benae-
ming van Prealables, waeren, volgens het oordeel van den heelen
weerd, voor het grootere gedeelte, regel-recht srydig tegen het Huld-
verbond, tegen den gezworen eed, op des zelfs agtervolgning, en van
dien aert, dat nog Staeten nog Volk de zelve konden zonder meyn-
eedigheyd inwilligen.

DEN niet tegenstaende hadden de Staeten, betrekkelijk tot die zoon-
genaemde Prealables, dat allen toegeltem, het geene met hunnen
Eed, met s'Volks rechten ende Grond-wetten verwoegelyk was; zoo
verre dat den Lieutenant Gouverneur en Capiteyn Generael *par inter-*
rim by zyne Depeche van 21. 7ber 1787. op bevel van zyne Majesteyt
den Keyzer en Koning, en in des zelfs naem verklaerde: 1°. "Dat
"de Constitutie, de Grond-wetten, Privilegien en Vryheden, eynde
"deling de Blyde Inkomste zyn en zullen agtervolgt worden onge-
"schonden, overeenkomstig met de Acten van Inhuldung zyner Ma-
"jestyeyt; en dat zoo voor het Geestelyk als voor het Burgerlyk.

2° "Dat de nieuwe Rechtsbanken van Justitie, de Intendentien en
"der zelve Commissarissen, nu niet meer opgeschorft, maer zyn en
"zullen blyven afgeschafft, hebbende s'Keyzers vaderlyke Goedheyd
"en rechtverdigheyd Hem gedwongen, teenemaal van deze voor-
"werpen af te zien; gelyk ook van allen het geene geschikt was, door
"de twee Opene Brieven of Diplomas van den eersten Januari laest-
"leden, voor de bewindhebbingen van de Provincieele Staeten, en
"der zelve Deputatie.

3° De Banken van Rechts-gebied, zoo wel de Hoogere als onder-
"hoirige van de Steden, en den platten lande, zullen in wezen bly-
"ven, en voortaan zyn op den ouden voet, zoodanig daver in het
"vervolg geen gewag meer zyn zal van de nieuwe forme, die men
"had meenen in te voeren in de onderscheyde takken van de publie-
"ke Administratie, ter welkers opzicht de twee Opene Brieven, van

den eersten Januari 1787., teenemaal opgeheven zyn; gevolgentlyk
"zullen allen de Ampten van groote Bailien en burgerlyke beftier-
"ders in wezen blyven. De standhouding der Staeten begrypt ook
"eenigeleyk die der Abdeeyen, welkers hoofden litmaeten van de
"staeten zyn, ingevolge de Blyde Inkomste en de Grond-wetten.
4° "BETREFFENDE de herstelling der voorwerpen, die sryde met
"de Blyde Inkomste of inbreuken aen de zelve hadden toegebragt,
"daer oever zal gehandelt worden met de Staeten, zoo als zy het ge-
"vraegt hebben; en ingevolge dier zullen aenveert worden de voor-
"vragen, die zy ten dien eynde zullen voordraegen, en zal Zyne Ma-
"jestyeyt daer-op, agtervolgens billykheyd en rechtverdigheyd, schik-
"kingen maekken overeenkomstig met de Grond-wetten van de Pro-
"vincie."

KAN eene Natie een sprekende preuve, een klaerder bewys nood-
dig hebben, dat de Souvereyn in de uytwerking van zynen opstel-
dig en van zyn ontwerp niet dan zyn eygen belang geraedpleegd, heeft,
dat Hy, niet dat geene de rechtverdigheyd en s'Volks welzyn, maer
wat de drit hem voorstreeft, gevoigt heeft!

DE tweede Artikel zegt immers allerduydelyk: dat zyne recht-
verdigheyd Hem verbonden heeft, teenemaal af te zien van de in-
richting van de nieuwe Rechtbanken, Intendentien en de Commissa-
rissen van de Intendentien en het geene bestemt by de twee Opene
brieven, van den eersten Januari 1787. raekende de Staets-bewind-
hebbing der Provincien, en der zelve Deputatie.

"Was dan onrechtverdig, t'geene by die Opene brieven, betrek-
kelyk deze voorwerpen, ingericht was, en de Keyzer zelf erkend'er
de ongerechtigheyd van.

NIEMAND kan ontkennen: dat eene wet, die nadeelig is en sryed
teges de Grontleggende Wetten, tegens s'lants Constitutie of rege-
tes forme, en te zamen srevende tegen den Algemeenen Wyl van
rings forme, en te zamen behoud zulke Wet te vereydelen, de ge-
de Natie, deze het recht behoud zulke Wet te vereydelen, de ge-
de Natie, deze het recht behoud zulke Wet te vereydelen, de ge-
geven macht in te trekken, en zich tegen d'overtreeding op te zetten;
Souvereyn en voor den Onderdaen; altyd de echte maet van de macht,
die in den Souvereyn is gezeten, en van de gehoorzaamheyd die den
Onderdaen verschuldigd is; by is de band die de Natie aen haer Op-
perhoofd, en dit aen de Natie vernogt; maer een band die ze by
de en wederzyds vastecht, dus als de Souvereyn den band verbreekt,
worden de Onderdaenen los.

DE Blyde Inkomste maekt voor de Nederlanden het bewys van die
Grondstellingen. Den Hartog van Brabant word voor dusdanige niet
erkent; ten zy by een verdrag met het Volk; dit verdrag moet Hy
bezuweeren, met voorsehreven Eed, eer dat het Volk Hem trouw en
hulde beloofd en zwoert; blykens de bedingen hervat in den 59 Ar-
tikel van de Blyde Inkomste, en de Huldings-plegt alleen is'er een
vottrekt bewys van.

Op den ſtip nu, wanneer de aenſonds beroepen Staets-brief of Depeche verſeuen, ſtreelde zich de Natie, uitgenomen eenige byzondere, die s'Keyzers ontwerp en geweld zuchtige pooginge doorgond hadden, dat zy het eynde van de publieke ellenden, en het hoogſte Sop van welvaert bereykt had. Maer t'is dan juyst de tyd ſtip geweest, op welke men begonſt heeft te voltrekken de onrechtveerdigſte aller onderdrukkingen, die in de jaerboeken der Volkeren te vinden is. T'is net op dat tydſtip geweest, dat de wreeltheid en openbaere dwanzucht opgevolgt hebben de liſten en t'bedrog; zonderling zedert dat een bloedgierig Miniſter, in weerwil van de Blyde Inkomſte, aen de Staets beſturing gekomen is. Maer dewyl het niet meer noodig is, dit allen te herhaelen, het gene de Staeten, in eene menigte van Vertoogſchriften, over de omwentelingen der Grond-wetten, zoo voor het Godts diſtinge als voor het Burgerlyke aengeklaegt hebben, zullen wy hier alleenlyk aanvoegen eenige voornaeme gebeurteniſſen, de welke zoo veele kentrekken van de ſchrikkelykſte dwin-gelandezye zyn.

VAN op den oogenblik der aenkomſt van dezen Staets-Miniſter, hebben de Gouverneurs en Capiteyns Generael niets meer geheerſcht, maer enkely en ſtoffelyk hunne Naemen geleent aen de geweldenaezyen van den Miniſter zoo frydig tegen de Blyde Inkomſte; t'is ook zedert dien tyd, dat de Gouverneurs Generael, aen de Natie niet alleen een onnut gewigt, maer zelf een bezwaerend pak geworden zyn.

T'is dien wreede Miniſter, die het eerste Werktuug van ontallyke afgryzelykheden en harnekigſte Burger-moorden geweest is; en nog altyd allen middel aanwend om het volk te plietten.

STAET-MINISTER geworden, was wel eerst zyne zorg, door ſlimme treken, uit allen order van den Staet eenige Verkoopelingen aen ſyne koorde te egten; dan de vereeniging van de dry Staets-oorſte te verdeelen, het gene Hy ook poogde in den Souverynen Raed van Brabant te wege te brengen. Als hy nu zyn oogwit door heymelyke konſt en bedrog eenigzins bereykt had; gong Hy zyne magt zoo verre te buyten, dat Hy den gezyden Souverynen Raden verbood, eenige gemeenſchap of aenegting met de Staeten, betrekkelyk tot de Lands wet of Blyde Inkomſte, te onderhouden. Hy bediende zich, met eene koele onverſchilligheyd, van allen ſlag van middel, vleyerey, miſbruuk van vrouwen, geveynſtheid, bedrog, bedreyging, militaire magt, moord, alles met een woord wird in werk geſett; de Canons en Bayonnetten naemen de plaets in van de Grond-wetten, de Rechtveerdigheyd en gerechtigheyd wird verballingt; de inſchryving of regiſtreering van de Lands wet-vermelende nieuwigheden, gebeurde onder den ſchrik der wapenen, en tuſſchen het gebyul van gene publieke Burgermoort; De Raed van Brabant wird ontſchakeld; er bievien ſlegts eenige Ledemaeten, voort meeſten deel door ſlaavelyke ketens gebonden aen de hooge magt. Dan zag men allen ſoort van Burgeren geſlag-offert aen het geweld; zy wirden ter gevangenis ge-

leyd; ontroof van hunne bezittingen; in ballingſchap gedreven; en dit allen, op een ongehoord en volſtrekt willekeurig gezag; De Landſchool van Loven wird vernietigt; de Biſchoppelyke kweekſcholen, verzegelt aen de Biſchoppen door de onſchenuaerſte rechten, wirden door militairen overweldigd; de Leerlingen tot het Prieſterſchap wirden'er uytgerukt, met zoo veel ſchand als onbelchaemtheid; de Biſchoppen wirden in *Arreſt* gezet, en overgelaeten aen het opzicht der Soldaeten; de Staets-leden belet tot de algemeene vergaedering te komen; de Abdeyen opgeheven; allen hunne goederen heylig en onheylig overweldigd. Eyndelyk wirden de Burgeren gekwollen, geplaegt en wreedyk behandelt; het inzicht was den Volken tot opproer uyt-lokken, om onder het voorwendzel, als of de Staets-Miniſter gedwongen was geweest met krygs geweld hen tot de gehoorzaamheyd te dwingen, het Volk als overwiner te behandelen, en onder dien dekmantel zyne dwingelandezye te bewimpelen.

De Miniſter heeft ten dezen eynde gepoogt den Militairen te doen vergeten wie zy zyn, en wat zy de Natie verſchuldigt zyn; Hy heeft hen doon vergeten, immers het grootere gedeelte van Hen, dat zy ampts halve geſchikt zyn om den Burgeren te verdedigen tegen de aanvallen der vremden, en de innige ruſte en vylygheyd te handhaven, en dat zy daer voor, door de Natie betaelt worden; dat hebben zy vergeten, en zyn geworden de Huerling wagters van de ongerechtigheyd en dwang zucht van den Souveryn.

GEEN een inwooner is'er in Brabant, die het niet geheugt; dat op 22. Januari 1788. den Souverynen Raed van Brabant door de Soldaeten omringelt is geworden, om de Raeds-heeren in hunne te nemen belluyten te dwingen. Ider een weet: dat de Staets-Miniſter op dien dag; te agt uere des Morgens, Hen eenen Staets-brief of Depeche gezonden heeft, waer by Hy hen liet weten: dat hy volſtrekelyk wilde (over-een-komſtig zyne vorige bevelen) dat het Edict van 17. December 1787. zou verkondigt worden binnen den tyd van vier-entwintig uren, die reits zeer na verlopen waeren; dat Hy Hen nogmaels gebodd daer aen te voldoen; Hy verbood Hen ſtiptelyk, te ſchryden, of het Raed huys te verlaeten, bevorens deze verkondiging volbrogt en Hem rekenſchap van Hun genomen belluyt gegeven te hebben; Hy berichte Hen ook teffens: dat hy geen hoegenaemt ver-toog ſchriſt zou aanveerden, en indien men'er Hem enig zond, dat de Raed zich bloot zou ſtellen aen die verzaemeling; dat men het Hem, zelf onopengedaen, weder zou zenden; en dat wel met een noedere aenzegging in deze duydelyke woorden begrepen: „Dat, gelyk Hy hen dien dag te voren vier-entwintig uren tot beramring verleent had, Hy'er dien dag maer vier konde toefaan; en dat, in geval de publicatie of verkondiging niet binnen den bepaelden tyd van twee uren verricht wird, Hy ze met geweld zou doen uytvoeren, moeft Hy ook den Raed doon omringen, er tot hulpe roepen den rampspoedigen middel, van Canons en Bayonnetten; welkers ge-

bruyk Zyne Majesteyt Hem uytdrukkelyk bevolen had, voor het geval van eenen zoo voltrokken tegenstand.

'T'Is dien noodlottigen dag geweest, dat een Detachement van Militairen, onder het bevel van eenen Officier, op de groote markt van Brussel, eene moorderey begaen heeft, waar by veele onnoozele Borgeren het leven gelaeten hebben; en verre dat die moordenaeren de welverdiende straf zouden ondergaen hebben, is in tegendeel de bevelhebberende Officier begunstigt met de verhooging van eenen trap, op dat daer door de anderen opgewekt mogten worden, om dat onmenschelyk voorbeeld naer te volgen. En 't'is ook naergevolgt, 't'is naergevolgt zoo barbaerische een voorbeeld, en dat wel in dry Steden Antwerpen: Loven en Mechelen. Wat eyschelyk treur-vertooft heeft Antwerpen niet opgelevert op den vierden Augusti 1788! Vrouwen, Kinderen, Gryzaerts, Zwangere Moeders, onnoozele Zuygelingen hangende nog aan de borst van hunne Voetsters, reyngers, kooplyuden, vremden, ingezetenen, en wat meer! Deze slagts officers bedekten de Straeten, even eens als in een Stad stormender hand van bloed-dorstige Barbaren ingenomen! schroey en platte kogels, heeft men uytgezegt, als de ganschte werk tuygen, om zulken bloed genoegzaam te vergieten.

'T'WAS uyt een diergelyk inzicht en gezinzits op het voorgedraegte listig voorwendzel, dat men te Brussel, wannser daer alles in rust en stilte was, zich meester maekte van de groote plaats en van de Borgerlyke wagt, voorgevende dat men allen slag van wanorder tegen wilde gaen, en den deugdzaam Borger, tegen de uytsporigheden, tot welke het grouwe zich mocht uytlaeten, door de kragtige middeelen te beveyligen; men selde derhalve in de plaats der Borgeren eene fierke krygs-wagt, gewaepent met twee Canons, gesteld recht over het Stad-huys om daer op een volkomen meesterchap te konnen oefenen, en by gevolg over de Vergaedering der Staeten, te heerfchen, die aldaer gehouden word, en waar alles beruft: Hunne Grefsie en Papieren; gelyk zy ook met de daed in het vervolg den Staeten alles ontnomen hebben. de voorgemelde Grefsie en Papieren, alle de Archiven, Documenten, Tytels en al wat de Staeten toehoorde.

DEN-loop van de Justitie is ook onderbroken geworden, door dien, dat aen den Souverynen Raed van Brabant en andere Rechts-banken, menigmaelen Verbod van recht te doen is toegezonden geweest. Eene menigte van Borgeren zyn door militair geweld vast gegrepen geweest, om naer Hongarey gezonden te worden en daer gedwongen te dienen, en dat onder het valsche voorwendzel, van daer door de publike vyligheyd te bewerken.

Wie zal konnen uytdrukken of verhaelen allen de onrechtveerdigheden, allen de Grouwels en valscheyke geweldenaereyen, gepégt tegen de Borgeren en tegen heel de Natie ieder maend, elke week, jae iederen dag zyn'er door bezwakt geweest; de Rechts-schendingen

zyn ontelbaer; nog Eygendom, nog Staets-vrydom, nog Borgerlyke nog persooneelyken vrydom, nog de gehyligde Gods diest zelf, zyn'er vry van gebleven; met een woord de Heele Land-en-Grond-wet is omgewentelt geweest.

Op den lesten Juni verscheen een Open-brief, van Zyne Majesteyt den Keyzer en Koning gedagteekent te Laxenbourg, en opgevolgt door eene verordening, van den achtthienden der zelve maend, ook op den Naem van den Keyzer en Koning; by welke de Raed van Brabant vernietigt wird en afgeschaf, met stip verbod een allen deszelfs Ledemaeten, voortaan eenige bediening of eenigen hoe genaemden Act van rechts gebied uyt kracht van Hun ampt te oefenen met bedreyging van voor altyd uyt de Nederlanden verbanne te worden. De grooten Raed van Mechelen wird bemagtigt, om in Brabant het Rechts-gebied van den voorgemelden Raed te oefenen.

De Lands-belaftingen, de Hof's houding, en het ligten der Imposten wirden verklaert valschefteld, zonder dat men gehouden zou zyn de toetemming van de Staeten voortaan meer te vraegen.

De Deputatie van de dry Orders der Staeten, gelyk ook de oude inrichting van den Derden Staet, wird vernietigt, om daer een eene nieuwe schikkinge te geven, overeenkomstig met het ontwerp en met de uytzichten van den Keyzer.

EYNDDELING door de zoo aenstonds gemelde Verordening, wird verklaert: „Dat allen de begunstigungen gejoint, toegefaen ende bekrachtigt door Zyne Majesteyt aen de Provincie van Brabant, met alien „de Privilegien der zelve, gelyk ook den heelen inhoud van de Bly- „de Inkomste, zyn en zullen blyven wederroepen gebroken en vernietigt“.

Het is dan open en onwederleggelyk voor ganfch Europa, dat Zyne Majesteyt de Keyzer en Koning, ten opzichte der Nederlanders, eene afschrikkelyke dwinglandeyde heeft doen plegen; dat Hy de hylighe zyner banden gebroken heeft; dat hy niet alleeneelyk zyn Woord en zyne beloften ontrouw geweest is; maer ook zelf verbroken heeft den eed, gezworen op de handhaeving en agtervolgving van het Huldverbond; dat Hy allen de vergunningen, gegeeven en bekrachtigt aen de Provincien van Brabant en Henegouwe, met den ganfchen inhoud van de Blyde Inkomste vernietigt heeft. Dat Hy gevolgentlyk, verre van de Natie in haeren voorspoedigen stand behouden te hebben, tot welk uytzicht zy Hem de hooge macht had toebetrouwt, H deze in tegendeel gebruykt heeft, om haer van de Vryheyd en haere eygenschap te berooven, en-ze te doen bukken onder het juk van wrede en barbaerische Wetten; dat derhalve het Volk is behandelt geworden, zoo door Zyne Majesteyt zelve, als door zyne Staets-Minister en zyn Gouvernemen Generael, niet gelyk men een vry volk maer gelyk men vyanden van den Staet gelyk men Rebellen gelyk slaaven behandelt.

HET is even kennelyk en waereldkundig, zoo door de Requesten

Smeekingen, Vertoogen aen den Souvereyn voorgedragen, en door het afzenden van Staets-gezanten by des-zelfs Persoon, als door het inwilligen der belastingen van den jaere 1787. dat de Natie niet alleenlyk dat geene voltrokken heeft waer aen zy zich verbonden had; maer ook meer gedaan heeft dan de Keyzer Haer konde vergen; en zelf meer dan Hy had mogen verwagten; waer uyt zeker volgt: dat zy geen mindere recht heeft dan de Souvereyn, om aen het Huld-verbond te verzaeken, en te hervarten de hooge Oeffening van haere oorspronkelyke en onafstappelyke rechten.

Dit is immers een recht, het geene der Volkeren Wezenheyd aenkleeft, en waer van zy blykens de aloude geschiedenissen; menigmael gebruik gemaekt hebben. In de Maend Mey van den jaere DCCCCXXII. verklaerde der Algemeene Vergaeding der Franken, misnoegt over Karel den eenvoudigen, dat Zy Hem niet meer voor Souvereyn begerde; en; gebroken sroeypylen ter aerde werpende, verzaekte zy aen trouw en hulde. Een diegelyk voorbeeld ontmoet men in de XIV Eeuw, wanneer de Zwitserliche Landstrecken of Cantons, zich, tot eene Republiek of Gemeen best hebben opgerecht. Een derden vind men in het begin van de XV. Eeuw. betreffende Hartog Jan de IV. van Brabant. Maer voor al heeft het jaer MDLXXXI. een soort gelyk voorbeeld opgeleverd, waer uyt eene der bloemste en aanzienlykste Republieken geboren is; t'was Philip II. Koning van Spagnien en Souvereyn van de Nederlanden die daer toe de aanleyding en gelegenheid gaf; nogtans hy had by langen zoo verre niet uytgespoort, als Joseph II; nog de Lands grond wetten op ierre nae zoo zeer niet geschonken; nog den Volken zoo geweldenaert; wanneer Hy vervallen van de Souvereyniteyt verklaert wird.

ALLE deze redenen dan, en in aendagt genomen de onbeweeglyke halfterrighyde, met welke de Keyzer voortvaert het Nederlandsch volk in slaevensye te knellen, ook aangemerkt het Huld-verbond en de naturelyke plichten, die Ons verbinden, onzen Gods-dienst, onzen Vrydom, onze Rechten en voorrechten, onze Gebruyken en Vryheden ongeschonden aen onze naekomeingen over-te geven, gelyk wy ze ongeschindert aen onze Vaders gekregen hebben, stellen Ons in de harde noodzaakelykheyd, van Ons aen de dwang-zugtige Heerschappy des voorgemelden Keyzers te trekken.

ENDE in gevolge diër maekten Wy kond en kennelyk: dat Wy ten aanzien der voorbeschreven onderdrukkingen en der zelve omstandigheden, gepraemt door de drukkenste noodzaakelykheyd, naer ripe overweging met eenstemmig en algemeen gevoelen, verklaert hebben gelyk Wy verklaeren by deze den Keyzer Joseph II. Hartog van Brabant ipso jure vervallen van de Souvereyniteyt, Domeynen, Rechten ende Voorrechten van het gezejd Hartogdom en des zelfs Lande en de geene daer van afhangende; ende Wy verklaeren Ons EEN VRY EN ONAFHANGELYK VOLK. En in gevolge diër verbieden Wy aen allen en legelyken van voortaan, op wat wyze of maniere het mogt zyn,

den gewezen Hartog in die hoedanigheyd te herkennen. Verbiedende eenigelyk eenen legelyken, zich in het vervolg van des-zelfs Naem of Wapenen te bedienen in wat zaek of stof, den Hartog, des zelfs hoogzegad, rechts gebied, of Grond goederen betreffende, het zoude mogen wezen, nog ook te gedoogen dat ze van iemand daer toe gebruyk worden.

Wy verklaeren gevoeligtyk ieder een van wat rang of staet hy zyn mag, burgerlyk of militair, ontslaegen en onbonden van alle geoorzaemheya en getrouwigheyd ten opzichte van den voorgemelden Keyzer, en allen Amptenaeren, allen die hoog reent hebben, Leenmannen, en smalre Leenmannen van welke hoedaenigheyd of weerdigheyd zy mogten zyn, verlooft, ontslaegen van alle anderlins verschuldigte verbintenissen, en eed; gezwoeren aep den voorgemelden Keyzer als Hartog van Brabant.

Wy verbieden ook allen hoog-recht hebbende, Amptenaeren, bedienden en alle andere in eeniger maniere gebruyk te maeken van de Tyleys, klynen of grooten Zegel, of Wapenen van den gewezen Hartog van Brabant, en gebieden dat men ondertusschen, en tot dat door den Raed van Staet der Natie anders geschickt zal zyn, den tytel van VOLK zal aennemen en dat men zich bedienen zal van de Zegel en Wapenen der Staeten, tot dat hier in ook anders zal voorzien zyn. Alles op straffe van onweerde van allen Act, Depeche, of Brieven hoegaenaemt, die anders dan hier voren gescreven en bevolen is, gedaan, geteekent ofte gezegeld zullen zyn.

En om des te zekerder uytwerkzel van deze tegenwoordige te bestryken, gebieden Wy: dat alle Zegels en Waepenen van den Keyzer Joseph II. gewezen Hartog van Lothryk, van Brabant en Limborg, zonder aytstel naer de aenkondiging dezès, den Staeten behandigt zullen worden.

ALNOG verklaeren en gebieden Wy: dat voortaan geen geld of munte meer geslaegen zal worden op den Stempel of Waepenen van den voorgemelden gewezen Hartog; maer eeniglyk op dien Stempel en Waepenen die men ten eersten voorschryven zal. Dit onverschindert gedoogen Wy ondertusschen, en tot dat het anders geschickt zal zyn, dat de Munten en gang hebbende gelden, op dien voet blyven, die zy tot nu toe gehad hebben.

BEVELEN en gebieden Wy: dat dit Ons tegenwoordig Manifest gedrukt, aengekondigt en op alle gewoonelyke plaetzen en daer het noodig mogt zyn, aengeplekt worde, in de Provincie van Brabant, des zelfs Landen en daer van afhangende, op dat zich niemand van onwetendheyd dezès bedienen zou. Wy bevelen dan en gebieden allen den Geenen, wie het raeken mag, sijnelyk te agtervolgen den heelen inhoud van dit Manifest; WANT HET WELZYN EN BEHOUDENIS VAN HET VADERLAND ZULKS VEREYSCHT.

DAN vermits den Staeten Zegel, by kracht en geweld, door den gewezen Hartog in beslag genomen is, hebben Wy onzen Volmachtig-

den Agent bevoegt, dees Ons Manifest, met het Cachat zyner Waepen, te zegelen; zullende dit in de plaets van der Staeten Zegegebruykt worden, tot dat dezen in onze macht zal zyn. Aldus gedaen te Hoogstraeten in Brabant, den vier-en-twintigsten October 1789. ende was bekleed met den gezeyde Zegel en geteekent: H. C. N. VAN DER NOOT Volmachtingden Agent van het Volk van Brabant.

